

den borteblevne sidst vides at have været i live, jf. § 6, stk. 1.

I forarbejderne er det som begrundelse for at fastsætte fristen til 10 år bl.a. anført, at den borteblevne oftest vil være død, hvis der i så lang tid ikke har været hørt fra den pågældende.

Hvis den borteblevne på det tidspunkt, hvor han sidst vides at have været i live, var i livsfare, eller der af andre grunde er en til vished grænsende sandsynlighed for, at vedkommende er død – f.eks. fordi det skib eller luftfartøj, som vedkommende var om bord i, er forsvundet – kan sagen anlægges, når der er gået 1 år, jf. lovens § 6, stk. 2.

Det anføres i lovens forarbejder, at lovens 1 års frist i visse tilfælde vil kunne synes for lang. Som eksempel på sådanne situationer nævnes flyulykker, men det tilføjes, at man, når et fly er styrtet ned, antagelig ofte vil kunne erklære den pågældende for død med det samme, jf. ovenfor under afsnit 2.1.

Når den relevante frist efter borteblevnelovens § 6 er udløbet, kan begæring om offentlig indkaldelse indgives til domstolene, der berammer et retsmøde. I dette retsmøde finder bevisførelse sted med hensyn til, at betingelserne for at foretage offentlig indkaldelse er opfyldt, jf. lovens § 11, og retten træffer afgørelse herom på baggrund af denne bevisførelse, jf. lovens § 12, stk. 1.

Er betingelserne opfyldt – dvs. at det er godtgjort, at den pågældende person er bortebleven i lovens forstand, og at den pågældende har været borte så længe, som det følger af den relevante fristregel – indkaldes den borteblevne med et af retten fastsat varsel til et nyt retsmøde i sagen. I dette retsmøde vil dødsformodningsdom blive afsagt, hvis der ikke inden eller på selve retsmødet fremkommer afgørende nyt, jf. lovens § 13, stk. 1.

I indkaldelsen af borteblevne opfordres enhver, som kan give yderligere oplysninger i sagen, til snarest muligt at give retten meddelelse herom, jf. lovens § 12, stk. 1. Indkaldelsen skal kundgøres af sagsøger i Statstidende, men retten kan herudover træffe bestemmelse om, at sagsøger tillige skal kundgøre indkaldelsen en eller flere gange i andre blade og i radio her eller i udlandet, jf. lovens § 12, stk. 2. I forarbejderne anføres om rettens mulighed for at træffe bestemmelse om yderligere kundgørelse, at det ofte vil kunne være praktisk at optage indkaldelsen i lokale blade.

Efter lovens § 12, stk. 3, skal der gå mindst 3 måneder og højst 1 år mellem kundgørelsen af indkaldelsen og afholdelsen af det retsmøde, der indkaldes til.

Det korteste varsel på 3 måneder forudsættes ifølge forarbejderne navnlig anvendt i sager, hvor lovens 1-års frist finder anvendelse, jf. § 6, stk. 2.

Den procedure, der følger af reglerne i borteblevnelovens §§ 6, 11 og 12, indebærer således samlet set, at dødsformodningsdom først kan afsiges nogen tid efter udløbet af den for sagen relevante frist i § 6 på enten 10 eller 1 år.

2.4. Betingelserne for at anvende lovens korte frist

2.4.1. Betingelsen for at rejse sag til dødsformodningsdom efter borteblevnelovens korte 1 års frist i § 6, stk. 2, er som nævnt i afsnit 2.3. ovenfor, at den borteblevne på det tidspunkt, hvor vedkommende sidst vides at have været i live, var i livsfare (§ 6, stk. 2, 1. led), eller at der af andre grunde er en til vished grænsende sandsynlighed for, at vedkommende er død – f.eks. fordi det skib eller luftfartøj, som vedkommende var ombord i, er forsvundet (§ 6, stk. 2, 2. led).

I bestemmelsens forarbejder er nævnt nogle praktiske eksempler på tilfælde, som omfattes af § 6, stk. 2, 1. led, om livsfare. Som eksempler nævnes, at det skib, borteblevne var med, var i havsnød, og at der er hørt nødsignaler fra det fly, borteblevne var ombord i. Herudover nævnes tilfælde, hvor borteblevne af vidner konkret er blevet *set* i livsfare, f.eks. under stormflod, ildebrand m.v. eller under f.eks. krigshandlinger.

§ 6, stk. 2, 2. led, omhandler som nævnt tilfælde, hvor der ikke er oplysninger om, at borteblevne var i øjeblikkelig livsfare ved sidste efterretning om vedkommende, men hvor de konkrete oplysninger om omstændighederne ved borteblevnes forsvinden alligevel indebærer, at der er en til vished grænsende sandsynlighed for, at borteblevne er død. Ud over de eksempler, som er nævnt i selve bestemmelsen, nævnes i forarbejderne, at 2. led efter omstændighederne også kan anvendes på soldater i felten, koncentrationslejrjægere, på personer, som er forsvundet under bjergbestigning, eller på personer, som vides at have begivet sig ud på farlige ture under polarekspeditioner eller lignende rejser.

Det fremhæves samtidig, at lovens almindelige 10-års frist muligvis må finde anvendelse, hvis en person er blevet borte under en længere ekspedition til fjerne egne, uden at der er oplyst noget om, at vedkommende er forsvundet under en særlig farlig tur.

I den juridiske litteratur er betingelserne for anvendelsen af § 6, stk. 2, bl.a. behandlet af Jørgen Trolle i artiklen *Om afsigelse af dødsformodningsdom (Juristen 1950.227)*.

I artiklen anfører Trolle, at anvendelsesområdet for begge led i § 6, stk. 2, er snævert, og at begge led må